

VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO ATMINTINĖ

KAS PRIVALO DEKLARUOTI PRIVAČIUS INTERESUS

Prievolė teikti privačių interesų deklaraciją nustatyta:

Viešųjų ir privačių interesų derinimo [įstatymo](#) 3 str. 2 d.;

Valstybės tarnybos [įstatymo](#) 16 str. 1 d. 5 p.

Valstybės tarnautojai, viešųjų pirkimų iniciatoriai ir organizatoriai, viešųjų pirkimų komisijos nariai ar viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantys ekspertai bei pretendentai dirbti valstybinėje tarnyboje privalo pateikti privačių interesų deklaracijas ir pasikeitus aplinkybėms jas atnaujinti.

Deklaraciją privalu užpildyti per 30 k. d. po išrinkimo, priėmimo ar paskyrimo į pareigas dienos arba po deklaruojančio asmens statuso įgijimo dienos.

Atsiradus naujų duomenų ar privačių interesų, privalu papildyti deklaraciją nedelsiant.

PRIVAČIŲ INTERESŲ DEKLARACIJOS PATEIKIMO TIKSLAS IR DEKLARUOTINŲ DUOMENŲ GRUPĖS

Privačių interesų deklaravimo tikslas – ginti visuomenės interesą, užkirsti kelią piktnaudžiavimui tarnyba. Kartu tai ir įrankis, apsaugantis deklaruojančių asmenų bei įstaigų reputaciją, todėl į privačių interesų deklaravimą reikėtų žiūrėti itin atsakingai, o kilus neaiškumų nedelsiant konsultuotis su už privačių interesų deklaravimą atsakingu asmeniu ar Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija.

DEKLARUOJAMŲ DUOMENŲ GRUPĖS:

Besąlyginiai duomenys, kuriuos privalu atskleisti visuomet (Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 6 str. 1 d.);

Sąlyginiai duomenys ir aplinkybės, kuriuos privalu atskleisti tik tuomet, jeigu jie deklaruojančiajam kelia ar gali kelti interesų konfliktą (Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 6 str. 2 d.)

KAS YRA INTERESŲ KONFLIKTAS

Interesų konfliktas yra situacija, kai deklaruojantis asmuo, atlikdamas pareigas privalo priimti *sprendimą*, kuris yra susijęs su jo privačiu interesu. Sąvoka „sprendimas“ apima bet kokią deklaruojančio asmens veiksmą.

SPRENDIMAS + PRIVATUS INTERESAS = INTERESŲ KONFLIKTAS

**SPRENDIMAS + PRIVATUS INTERESAS + VEIKLA = ĮSTATYMO
PAŽEIDIMAS**

Jeigu eidamas tarnybines pareigas deklaruojantis asmuo patenka į interesų konflikto situaciją ir nenusišalina, jis pažeidžia prievolę vengti interesų konflikto ir pareigą nusišalinti. Deklaruojantis asmuo, atlikdamas pareigą nusišalinti, privalo aktyviais bei aiškiai išreikštais veiksmais nusišalinti nuo dalyvavimo rengiant ar priimant sprendimą, kuris sukelia interesų konfliktą (palikti posėdžių salę, kabinetą, kurioje sprendžiamas interesų konfliktą keliantis klausimas, arba informuoti tiesioginį vadovą).

KAIP ATPAŽINTI INTERESŲ KONFLIKTĄ

Į interesų konfliktą patenkama, kai vykdant pareigas sprendžiami klausimai, susiję su:

- nuosavu ar artimų asmenų verslu;
- profesine veikla: darbu kitose įmonėse, įstaigose, individualiu užimtumu ir pan.;
- naryste, ryšiais ir pareigomis įmonėse, įstaigose organizacijose ar fonduose;
- finansiniais ar moraliniais įsipareigojimais (skola) kitiems asmenims, kitais civiliniais santykiais;
- iš kitų asmenų gautomis (jiems suteiktomis) dovanomis ir paslaugomis;
- artimų ir kitų Jums svarbių asmenų darbu toje pačioje institucijoje (artimi asmenys – deklaruojančio asmens sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka (toliau – partneris), taip pat jų ir deklaruojančio asmens tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai).

Pagrindinis indikatorius -- asmens vidinis diskomfortas!

KAIP VALDYTI INTERESŲ KONFLIKTĄ

Turėtų būti taikoma viena iš šių priemonių:

- privataus intereso atsisakymas arba likvidavimas;
- nusišalinimas nuo klausimo sprendimo;
- priėjimo prie atitinkamos informacijos apribojimas;
- pavedimas atlikti funkcijas, nekeliančias interesų konflikto;
- tarnybinių pareigų ir atsakomybių pertvarkymas;
- visiškas atsisakymas atlikti pareigas, susijusias su privačiais interesais;
- atsistatydinimas (atleidimas) iš valstybinės tarnybos.

NUSIŠALINIMAS

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punktas numato deklaruojantiems asmenims pareigą teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra. Deklaruojančiam asmeniui draudžiama dalyvauti visuose sprendimo rengimo, svarstymo ir priėmimo etapuose arba kitaip paveikti sprendimus, dėl kurių gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas.

Nusišalinimo tvarka:

apie galimą interesų konfliktą informuoti tiesioginį vadovą ir kitus sprendimo rengimo, svarstymo, priėmimo ar kito klausimo sprendimo procedūroje dalyvaujančius asmenis;
nedalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimą (ar sprendžiant kitą klausimą), kuris gali sukelti interesų konfliktą;
deklaruoti interesų konfliktą keliančias aplinkybes privačių interesų deklaracijose.

IŠANKSTINĖ REKOMENDACIJA DĖL NUSIŠALINIMO

Darbuotojai, kuriems reikalinga išankstinė rekomendacija dėl nusišalinimo, žodžiu ar raštu turi informuoti savo tiesioginį vadovą ir deklaravimą administruojantį asmenį apie jų veiklos metu galintį kilti interesų konfliktą ir atsižvelgę į gautas išankstines rekomendacijas dėl nusišalinimo raštu nusišalinti nuo sprendimų rengimo, svarstymo ar priėmimo procedūros.

Išnykus aplinkybėms, dėl kurių pateiktos išankstinės rekomendacijos, būtina nedelsiant atitinkamai patikslinti deklaraciją ir raštu informuoti tiesioginį vadovą bei deklaravimą administruojantį asmenį.

DARBUOTOJO TIESIOGINIS VADOVAS

- Susipažįsta su pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijose pateiktais duomenimis;
- Nustatęs galimą interesų konfliktą ar gavęs darbuotojo prašymą parengia išankstines rekomendacijas dėl priemonių, kurių asmuo turi imtis, kad savo tarnybinėje veikloje išvengtų viešųjų ir privačių interesų konflikto;
- Atsižvelgdamas į privačių interesų pateiktus duomenis, neskiria pavaldiems darbuotojams užduočių, galinčių sukelti interesų konfliktą;
- Užtikrina, kad nusišalinimą nuo interesų konfliktą sukeliančių klausimų sprendimo pavaldūs darbuotojai įformintų raštu.

PREVENCIJA

**Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos išaiškinimai viešųjų ir
privačių interesų derinimo klausimais**

**Prieiga internetu [https://vtek.lt/tinklarascio-zyma/vpidi-
deklaravimas/](https://vtek.lt/tinklarascio-zyma/vpidi-deklaravimas/)**